

PALÁC NISA

ARCHITEKT	Fritz Lehmann (1889 – 1957)
DOBA VZNIKU	1936
ADRESA	Liberec, Soukenné náměstí 26/7
PROHLÍDKA	možná za účelem prohlídky obytných a komerčních prostor
INFORMACE	www.topomomo.eu

Mohutný, desetipatrový nárožní dům »Palác Nisa« tvoří prostorovou dominantu Soukenného náměstí v Liberci. Víceúčelová stavba italské pojišťovny Assicurazioni Generali a Moldavia Generali byla postavena v roce 1936 na místě strženého renesančního mlýna. Budova je typickým příkladem neoklasicistního díla Fritze Lehmana, které kolísá mezi modernismem a monumentalismem. Při pohledu na přísně racionální děrovanou fasádu a mohutnou lodžii, umístěnou v posledním patře a obrácenou směrem k náměstí, si divák připomene práce Paula Bonatze. Pro Fritze Lehmana není toto tvarosloví ničím neobvyklým: Jeho stavby se celkově vyznačují klidnými, klasickými fasádami, členěnými pravidelným rastrem oken. To platí například i pro komplex budov, které Lehmann v letech 1928 až 1930 navrhl v rámci architektonické soutěže pro Českou eskomptní banku v Praze, pro Dům Riunione s kavárnou Grand v Ústí nad Labem z roku 1929, pro Palác Riunione Adriatica di Sicurtà v Praze z roku 1932 nebo také pro Manzerovu vilu v Praze z roku 1933.

Fritz Lehmann studoval v letech 1910 až 1914 na Německé vysoké škole technické v Praze. Po první světové válce pokračoval ve studiu, ale tentokrát již ve Vídni. Jeho raná tvorba byla silně ovlivněna hnutím art deco, jak je vidět na příkladu hotelu Esplanade v Praze, který Lehmann navrhl v roce 1927. Kromě toho působil také jako umělecký kritik, který svá pojednání publikoval v novinách »Prager Tagblatt«.

Jádro Paláce Nisa s výraznou římsou a nízkou valbovou střechou tvoří silný železobetonový skelet, obložený nahrubo otěsanými bloky liberecké žuly. Konkávně prohnuté průčelí zdůrazňuje otevřený parter s velkoplošnými okny v přízemí. Zde se nacházela kavárna »Winkler's Grand Café Generali«, která byla svého času v Liberci velmi oblíbená a která byla později přejmenována na Kavárnu Procházka.

Významným prvkem velkoryse řešené kavárny byl ústřední bar, nacházející se mezi dvěma mohutnými opěrnými pilíři. Prostor kavárny, který je rozdělen do dvou pater, tvoří v horním patře obíhající emporu s volným výhledem na prostor pro hosty v přízemí. Motiv hlavního vstupu pak architekt opakuje v prostoru zastřešené terasy, zabírající dvě patra. Prostory v Paláci Nisa sloužily již dříve jako apartmány. Byly na svou dobu luxusně vybaveny, plně elektrifikovány a centrálně vytápěny. Objekt, který se dodnes nenachází pod ochranou památkové péče, byl dlouho spravován městem Liberec. Z finančních důvodů byl Palác Nisa v roce 2005 veřejně vydražen.

www.topomomo.eu

